

Z A K O N
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE
REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE
UZBEKISTAN O UZAJAMNOM PODSTICANJU I
ZAŠTITI ULAGANJA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, sačinjen u Taškentu, 28. oktobra 2025. godine, u originalu na srpskom, uzbekistanskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM
između
Vlade Republike Srbije
i
Vlade Republike Uzbekistan
o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja

Preambula

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Uzbekistan (u daljem tekstu pojedinačno: „Strana”, a zajedno: „Strane”),

Želeći da prošire i unaprede ekonomske odnose i saradnju između Strana, radi privlačenja i podsticanja ulaganja na teritorijama država Strana, koja doprinose održivom razvoju u njegovim ekonomskim, društvenim i ekološkim oblicima;

Prepoznajući značajan doprinos koji ulaganja mogu imati za održivi razvoj država Strana, uključujući smanjenje siromaštva, povećanje proizvodnih kapaciteta, ekonomski rast, prenos tehnologije, kao i unapređenje ljudskih prava i razvoja ljudskih potencijala;

Potvrđujući neotuđivo pravo Strana da uređuju pitanja na teritorijama svojih država i preduzimaju mere radi ostvarivanja svojih nacionalnih javno-političkih ciljeva, podsticanja ciljeva održivog razvoja i zaštite legitimnih ciljeva od javnog interesa, kao što su javno zdravlje, nacionalna bezbednost, zaštita životne sredine, očuvanje živih i neživih iscrpivih prirodnih resursa, radni standardi, integritet i stabilnost finansijskog sistema i javna dobrobit;

Težeći opštem balansu prava i obaveza između Strana, ulagača i ulaganja država Strana u skladu sa ovim Sporazumom;

Ističući značaj odgovornog poslovnog ponašanja, promovisanja transparentnosti i borbe protiv korupcije;

Ubeđene da se sva ulaganja moraju vršiti u skladu sa važećim zakonima i propisima;

Razumevši da će uzajamno podsticanje i zaštita ulaganja, u skladu sa odredbama ovog Sporazuma, doprineti značajnom povećanju međusobnih ulaganja i jačanju saradnje između privatnih sektora država Strana;

Saglasile su se kako sledi:

Član 1. Definicije

U svrhu ovog sporazuma:

1. **„Ulagač“** označava:

- a. Svako fizičko lice koje je državljanin države jedne Strane u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom i koje je izvršilo ulaganje na teritoriji države druge Strane; ili
- b. Svako pravno lice, uključujući privredna društva, korporacije i trgovinska udruženja, pod uslovom da takvo pravno lice:
 - i. je osnovano ili na drugi način valjano organizovano u skladu sa zakonodavstvom države jedne Strane;
 - ii. ima svoje sedište i centar svoje ekonomske ili osnovne poslovne aktivnosti na teritoriji države te Strane; i
 - iii. je izvršilo ulaganje na teritoriji države druge Strane u skladu sa zakonodavstvom države te Strane.
- v. Ovaj Sporazum se neće primenjivati na ulaganja koja su izvršili:
 - i. fizička lica koja su državljani država Strana ili koja imaju stalno prebivalište u Državi domaćinu;
 - ii. pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom, direktno ili indirektno, državljana Države domaćina ili treće države; ili
 - iii. pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom, direktno ili indirektno, pravnog lica osnovanog, organizovanog ili koje posluje u skladu sa zakonima Države domaćina ili treće države.
- g. Da bi imalo pravo na zaštitu u skladu sa ovim Sporazumom, fizičko ili pravno lice mora ispunjavati uslove za status ulagača u trenutku kada je izvršeno ulaganje.

2. **„Ulaganje“** označava:

Svaku vrstu imovine koja je direktno uložena od strane ulagača države jedne Strane na teritoriji države druge Strane u skladu sa njenim zakonodavstvom, koja ima obeležja ulaganja, uključujući određeno trajanje, ulaganje kapitala i drugih resursa, preuzimanje rizika ili očekivanje dobiti ili profita. Oblici koje ulaganje može imati obuhvataju:

- a) privredno društvo;
- b) akcije, udele, obveznice i druge instrumente učešća u privrednom društvu;
- v) pokretnu ili nepokretnu imovinu, kao i druga imovinska prava kao što su hipoteke, zaloge ili drugi oblici obezbeđenja;
- g) prava intelektualne svojine kao što su autorska i srodna prava, patent, industrijski dizajn ili modeli, žigovi, kao i „goodwill“, tehničke procese i znanje („know-how“); d) prava iz koncesionih ugovora zaključenih u skladu sa zakonodavstvom Države domaćina, uključujući licence za uzgoj, eksploataciju ili iskorišćavanje prirodnih resursa.

Promene u pravnoj formi ulaganja neće uticati na njegovu kvalifikaciju kao ulaganje u skladu sa ovim Sporazumom, pod uslovom da je takva promena u skladu sa zakonima Države domaćina.

Radi veće pravne sigurnosti, „ulaganje“ ne obuhvata:

- i. dužničke hartije od vrednosti koje izda Vlada Države domaćina ili zajmove date Vladi Države domaćina;
- ii. portfolio ulaganja;
- iii. potraživanja novčanih sredstava koja proizlaze isključivo iz trgovinskih ugovora o prodaji robe ili pružanju usluga, ili iz davanja kredita u vezi sa trgovinskom transakcijom;
- iv. kredite, zajmove ili druge novčane resurse dobijene od banaka, suverenih fondova i drugih finansijskih institucija koje se nalaze u državi domaćinu;
- v. kredite, zajmove ili druge novčane resurse dobijene od stranih finansijskih institucija pod garancijom Vlade Države domaćina;
- vi. sudski, upravni ili arbitražni nalog ili presudu;
- vii. svaki drugi oblik ulaganja koji nije usmeren ka sticanju ekonomske ili druge komercijalne koristi.

3. **„Država porekla”** označava:

- a) u odnosu na fizičko lice — državu Strane čiji je ulagač državljanin u skladu sa zakonima države te Strane;
- b) u odnosu na pravno lice — državu Strane u kojoj je ulagač osnovan ili registrovan u skladu sa zakonima države te Strane.

4. **„Država domaćin”** označava državu Strane na čijoj teritoriji se nalazi ulaganje.

5. **„Zakonodavstvo”** označava zakone, propise, pravila, uredbe i druge mere koje imaju obavezujuću pravnu snagu na teritoriji države svake Strane.

6. **„Teritorija”** označava područje nad kojim države Strana ostvaruju svoja suverena prava i nadležnosti u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i propisima i međunarodnim pravom, i to:

- a) kopneni prostor, unutrašnje vode i teritorijalno more, uključujući vazdušni prostor iznad tih područja države Strane;
- b) isključivu privrednu zonu države Strane utvrđenu u skladu sa Delom V Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora;
- v) epikontinentalni pojas države Strane utvrđen u skladu sa Delom VI Konvencije Ujedinjenih nacija o pravu mora.

Član 2.

Obim primene Sporazuma

- 1. Ovaj Sporazum primenjuje se na sva ulaganja koja su izvršili ulagači države bilo koje Strane na teritoriji države druge Strane, koja su prihvaćena ili odobrena kao takva u skladu sa zakonima i propisima Države domaćina, bez obzira na to da li su izvršena pre ili nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
- 2. Radi veće pravne sigurnosti, ovim Sporazumom obezbeđuje se zaštita izvršenih ulaganja i ulagača, i ne odnosi se na zaštitu ulaganja pre nego što je izvršeno, niti na pitanja pristupa tržištu.

Član 3.

Odnos prema drugim međunarodnim sporazumima

1. Ništa u ovom Sporazumu neće se tumačiti kao sprečavanje države Strane da ispunjava svoje obaveze u skladu sa međunarodnim pravom.
2. Svako pitanje ili neusklađenost u pogledu odnosa između ovog Sporazuma i drugog međunarodnog sporazuma čija je bilo koja Strana potpisnica, rešavaće se u skladu sa Bečkom konvencijom o ugovornom pravu.

Član 4.

Institucionalno upravljanje

Svaka Strana će odrediti nadležni državni organ odgovoran za primenu i sprovođenje ovog Sporazuma.

Strane će podsticati saradnju između tako određenih organa, u skladu sa odredbama člana 5.

Član 5.

Podsticanje i olakšavanje ulaganja

1. Strane će sarađivati u podsticanju ulaganja od strane ulagača državljana svojih država na teritoriji države druge Strane, sa posebnim naglaskom na ulaganja koja podržavaju strategije održivog razvoja države domaćina.
2. Strane će razmenjivati informacije koje se odnose na mogućnosti ulaganja, kao i na zakone i propise svojih država koji se primenjuju na strane ulagače na teritorijama njihovih država.
3. Strane mogu obezbediti finansijske i garancijske instrumente za ulaganja koja su obuhvaćena ovim Sporazumom. Ukoliko se takvi instrumenti koriste, oni će podsticati usklađenost sa obavezama ulagača utvrđenim ovim Sporazumom.
4. Svaka Strana će obezbediti da se sve mere koje utiču na ulaganja sprovode na objektivan i nepristrasan način, u skladu sa pravnim sistemom njene države.
5. Svaka Strana će, kad god je to moguće, obezbediti da zakoni, propisi i opšti administrativni akti njene države, koji su od značaja za pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom, budu slobodno dostupni ulagačima.

Član 6.

Nacionalni i tretman najpovlašćenije nacije

1. Svaka Strana će ulaganjima ulagača države druge Strane obezbediti tretman koji nije manje povoljan od onog koji, u sličnim okolnostima, pruža ulaganjima ulagača sopstvene države ili ulaganjima ulagača bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji.
2. Svaka Strana će na teritoriji svoje države ulagačima države druge Strane, u pogledu upravljanja, održavanja, korišćenja, uživanja ili raspolaganja njihovim ulaganjima, obezbediti tretman koji nije manje povoljan od onog koji pruža ulagačima sopstvene države ili ulagačima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji.
3. Radi veće pravne sigurnosti, izraz „slične okolnosti” iz stava 1. podrazumeva sveobuhvatno razmatranje, od slučaja do slučaja, svih okolnosti ulaganja, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
 - a) uticaj ulaganja na treća lica i lokalnu zajednicu;

- b) uticaj ulaganja na lokalnu, regionalnu ili nacionalnu životnu sredinu, uključujući kumulativne efekte svih ulaganja u okviru jedne jurisdikcije;
 - v) sektor u kome je ulaganje izvršeno;
 - g) cilj državnog akta ili mere o kojoj je reč; i
 - d) regulatorni postupak koji je primenjen u vezi sa državnim aktom ili merom.
4. Tretman predviđen u stavovima 1. i 2. neće se tumačiti kao obaveza koja isključuje mere koje se odnose na nacionalnu bezbednost, javnu bezbednost ili javni poredak, niti kao obaveza Strane da ulagačima države druge Strane i njihovim ulaganjima omogući primenu pogodnosti koje proističu iz:
- a) članstva ili učešća države u postojećim ili budućim zonama slobodne trgovine, carinskim unijama, ekonomskim unijama, zajedničkim tržištima ili monetarnim unijama;
 - b) postojećeg ili budućeg sporazuma o slobodnoj trgovini;
 - v) međunarodnog sporazuma ili domaćeg zakonodavstva koje se u celini ili uglavnom odnosi na oporezivanje; ili
 - g) drugih sporazuma o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, kao i učešća u carinskim unijama i zonama slobodne trgovine, ili na osnovu principa reciprociteta sa trećom državom.
5. Odredbe ovog Sporazuma koje se odnose na nacionalni tretman i tretman najpovlašćenije nacije neće se primenjivati:
- a) na rešavanje sporova između jedne Strane i ulagača države druge Strane;
 - b) u vezi sa privatnim zemljištem i sticanjem prava svojine nad privatnim zemljištem.

Član 7.

Minimalni standard postupanja

1. Svaka Strana će ulaganjima obezbediti tretman u skladu sa minimalnim standardom postupanja međunarodnog običajnog prava prema strancima, koji obuhvata pravično i jednako postupanje, kao i punu zaštitu i bezbednost.
2. Radi veće pravne sigurnosti, stav 1. propisuje minimalni standard postupanja prema strancima po međunarodnom običajnom pravu kao minimalni standard postupanja koji se mora obezbediti ulaganjima obuhvaćenim ovim Sporazumom. Pojmovi „pravično i jednako postupanje” i „puna zaštita i bezbednost” ne podrazumevaju tretman koji bi bio veći ili širi od onog koji je zahtevan tim standardom, niti stvaraju dodatna materijalna prava.

Obaveza iz stava 1. da se obezbedi:

- a) **„pravično i jednako postupanje”** odnosi se isključivo na obavezu Strane da ne uskrati pravdu nijednom ulagaču u krivičnim, parničnim ili upravnim postupcima, u skladu sa načelom pravičnog postupka koje je sadržano u vodećim pravnim sistemima sveta;
 - b) **„puna zaštita i bezbednost”** odnosi se isključivo na obavezu Strane u pogledu **fizičke bezbednosti ulagača i ulaganja**, a ne na bilo koju drugu obavezu.
3. Utvrđivanje povrede neke druge odredbe ovog Sporazuma ili posebnog međunarodnog sporazuma ne znači automatski da je došlo do povrede ovog člana.

4. Radi veće jasnoće, Strane potvrđuju svoje zajedničko razumevanje da izraz „običajno međunarodno pravo”, kako uopšteno tako i u smislu u kojem je upotrebljen u ovom Sporazumu, proističe iz opšte i dosledne prakse država koje tu praksu primenjuju u skladu sa pravnim obavezama.
5. Radi veće pravne sigurnosti, sama činjenica da Strana preduzme ili propusti da preduzme meru koja možda nije u skladu sa očekivanjima ulagača ne predstavlja povredu ovog člana.
6. Pri razmatranju navodne povrede ovog člana, tribunal obrazovan u skladu sa članom 24. ovog Sporazuma će uzeti u obzir činjenicu da li je ulagač pokušao da ostvari pravnu zaštitu pred domaćim sudovima ili tribunalima pre pokretanja postupka po ovom Sporazumu.

Član 8.

Eksproprijacija i naknada

1. Nijedna Strana neće neposredno ili posredno nacionalizovati ili eksproprijisati ulaganje, niti preduzimati mere koje imaju efekat jednak nacionalizaciji ili eksproprijaciji, osim:
 - a) u javnom interesu;
 - b) na nediskriminatoran način;
 - v) uz isplatu brze, adekvatne i efektivne naknade; i
 - g) u skladu sa zakonitim postupkom.
2. Posredna eksproprijacija nastaje kada mera ili niz mera države jedne Strane ima efekat ekvivalentan neposrednoj eksproprijaciji, tako što suštinski i trajno lišava ulagača osnovnih atributa svojine nad njegovim ulaganjem, uključujući pravo korišćenja, uživanja i raspolaganja, bez formalnog prenosa svojine ili neposrednog oduzimanja.
3. Utvrđivanje da li mera ili niz mera države Strane u određenom slučaju predstavlja posrednu eksproprijaciju zahteva procenu od slučaja do slučaja, zasnovanu na činjenicama, pri čemu se uzima u obzir:
 - a) ekonomski uticaj mere ili niza mera, pri čemu sama činjenica da mera ima nepovoljan efekat na ekonomsku vrednost ulaganja ne znači da je došlo do posredne eksproprijacije;
 - b) trajanje mere ili niza mera;
 - v) karakter mere ili niza mera, naročito njihov cilj, kontekst i nameru; i
 - g) da li mera ili niz mera predstavljaju povredu ranije obavezujuće pisane obaveze Strane prema ulagaču, bilo putem ugovora, dozvole ili drugog pravnog akta.
4. Nediskriminatorne regulatorne mere koje država Strana donosi i primenjuje radi zaštite legitimnih ciljeva od javnog interesa, kao što su javno zdravlje, javna bezbednost i zaštita životne sredine, ne predstavljaju posrednu eksproprijaciju.
5. Naknada iz stava 1. biće ekvivalentna fer tržišnoj vrednosti eksproprijisanog ulaganja neposredno pre izvršene eksproprijacije i ne sme odražavati bilo kakvu promenu vrednosti koja je posledica same eksproprijacije.
6. Naknada će biti isplaćena bez odlaganja, mora biti u potpunosti ostvariva i slobodno prenosiva.
7. Ako je fer tržišna vrednost iskazana u slobodno konvertibilnoj valuti, naknada iz stava 1. neće biti manja od fer tržišne vrednosti na dan eksproprijacije, uvećane

za kamatu po komercijalno razumnoj stopi za tu valutu, obračunatu od dana eksproprijacije do dana isplate.

8. Pogođeni ulagač ima pravo, u skladu sa zakonodavstvom države Strane koja je izvršila eksproprijaciju, na preispitivanje svog slučaja i procenu vrednosti ulaganja od strane sudskog ili drugog nezavisnog organa države te Strane, u skladu sa principima utvrđenim ovim članom.
9. Pri razmatranju navodne povrede ovog člana, tribunal obrazovan u skladu sa članom 24. uzeće u obzir da li je ulagač pokušao da ostvari pravnu zaštitu pred domaćim sudovima ili tribunalima pre pokretanja postupka po ovom Sporazumu.
10. Ovaj član se ne primenjuje na izdavanje odobrenja za korišćenje zaštite prava intelektualne svojine, niti na opoziv, ograničenje ili ostvarivanje prava intelektualne svojine, u meri u kojoj je takvo izdavanje, opoziv, ograničenje ili stvaranje u skladu sa Sporazumom o osnivanju Svetske trgovinske organizacije od 15. aprila 1994. godine.

Član 9.

Naknada štete

1. Ulagačima čija ulaganja pretrpe gubitke usled rata, oružanog sukoba, revolucije, stanja nacionalne opasnosti, ustanka ili građanskih nemira, biće obezbeđen tretman koji nije manje povoljan od onog koji država domaćin obezbeđuje sopstvenim ulagačima ili ulagačima treće države, u pogledu povraćaja, obeštećenja, naknade ili drugog oblika namirenja.
2. Ne dovodeći u pitanje stav 1. ovog člana, ulagaču će biti obezbeđena adekvatna naknada ukoliko, u bilo kojoj od situacija navedenih u tom stavu, pretrpi gubitke koji proizlaze iz:
 - a) zahteva za privremenim raspolaganjem imovinom ulagača od strane oružanih snaga ili organa vlasti Države domaćina; ili
 - b) uništenja imovine ulagača od strane oružanih snaga ili organa vlasti Države domaćina, koje nije nastalo u borbenim dejstvima ili nije bilo uslovljeno nastalom situacijom.

Član 10.

Transfer sredstava

1. Svaka Strana će, u skladu sa zakonodavstvom svoje države, a nakon izmirenja poreskih obaveza, dozvoliti slobodan transfer sredstava koja se odnose na ulaganje, i to naročito:
 - a) kapitala i dodatnih iznosa kapitala koji se koriste za održavanje i povećanje ulaganja;
 - b) profita, dividendi, kamata, kapitala, dobitaka, naknada po osnovu tantijema, upravljačkih naknada, tehničke pomoći i drugih naknada, kao i prinosa u naturi;
 - v) otplate bilo kog zajma, uključujući kamatu, koji se neposredno odnosi na ulaganje;
 - g) prihoda od prodaje udela ili akcija;
 - d) prihoda koje ulagači ostvare u slučaju prodaje, delimične prodaje ili likvidacije;

- đ) isplata koje proističu iz arbitražnih ili drugih odluka u investicionim sporovima;
 - e) iznosa naknade u slučaju eksproprijacije; ili
 - ž) plata i drugih primanja državljana države jedne Strane kojima je dozvoljeno da rade na teritoriji države druge Strane u vezi sa ulaganjem.
2. Svaka Strana može privremeno ograničiti ili odložiti transfer primenom zakona i propisa svoje države na jednak, nediskriminatorni i pravični način i u dobroj veri u slučajevima koji se odnose na:
- a) poreske obaveze;
 - b) stečaj, nesolventnost ili zaštitu prava poverilaca;
 - v) emitovanje, trgovanje ili poslovanje sa hartijama od vrednosti, fjučersima, opcijama ili derivatima;
 - g) krivična ili kaznena dela;
 - d) finansijsko izveštavanje, vođenje evidencija ili transfere koji su neophodni radi pružanja pomoći organima za sprovođenje zakona ili finansijskim regulatornim organima; ili
 - đ) izvršenje naloga ili presuda u sudskim ili upravnim postupcima.
3. Transferi plaćanja vršiće se bez odlaganja, u slobodno konvertibilnoj valuti, po deviznom kursu koji važi na dan transfera, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Države domaćina.

Član 11.

Privremene zaštitne mere

1. U slučaju ozbiljnih poteškoća u platnom bilansu ili spoljno-finansijskih teškoća, ili u slučaju neposredne pretnje od takvih poteškoća, država Strane može usvojiti ili zadržati mere koje bi inače bile neusklađene sa njenim obavezama iz ovog Sporazuma, uključujući ograničenja plaćanja ili transfera predviđena članom 10. ovog Sporazuma. Strane su saglasne da poseban pritisak na platni bilans države Strane koja je u procesu ekonomskog razvoja može zahtevati primenu ograničenja radi očuvanja, između ostalog, nivoa finansijskih rezervi neophodnih za sprovođenje programa ekonomskog razvoja.
2. Ograničenja iz stava 1. ovog člana moraju:
 - a) biti u skladu sa odredbama Sporazuma o članstvu u Međunarodnom monetarnom fondu;
 - b) ne prelaziti meru koja je neophodna za rešavanje okolnosti opisanih u stavu 1;
 - v) biti privremena i postupno ukidana kako se okolnosti iz stava 1. poboljšavaju;
 - g) se primenjivati na nediskriminatoran način, tako da ulagači države druge Strane budu tretirani ne manje povoljno od ulagača države koja nije strana ovog Sporazuma; i
 - d) biti bez odlaganja saopštena drugoj Strani.

Član 12.

Usklađenost sa zakonima i međunarodnim obavezama

1. Ulagači i njihova ulaganja moraju biti u skladu sa svim zakonima, propisima, administrativnim pravilima i politikom Države domaćina koji se odnose na osnivanje, sticanje, upravljanje, poslovanje i raspolaganje ulaganjima.
2. Ulagači i njihova ulaganja moraju biti u skladu sa poreskim propisima Države domaćina, uključujući blagovremeno izvršavanje poreskih obaveza.
3. Ulagači i njihova ulaganja će upravljati i obavljati svoje poslovanje na način koji je u skladu sa obavezama država Strana koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma koji se odnose na ljudska prava, rad, zaštitu životne sredine i klimatske promene.
4. Svaka Strana će nastojati da postupa u skladu sa međunarodnim pravom, uključujući i obaveze iz međunarodnih sporazuma koji se odnose na ljudska prava, rad, zaštitu životne sredine i klimatske promene, i obezbediće da zakoni, politike i mere njene države budu u skladu sa tim obavezama.

Član 13.

Ulaganja i životna sredina

1. Strane su saglasne da nije primereno podsticati ulaganja slabljenjem ili ukidanjem mera zaštite životne sredine koje su obezbeđene domaćim zakonodavstvom njene države.

Shodno tome, svaka Strana će obezbediti da se ne odriče, niti na drugi način umanjuje primenu takvih zakona, niti će nuditi odricanje ili umanjenje, u obimu koji bi oslabio ili smanjio zaštitu životne sredine predviđenu domaćim zakonom te države ili međunarodnim sporazumima o zaštiti životne sredine, kao i da ne propusti da efektivno primenjuje zakone svoje države o zaštiti životne sredine kroz trajan ili ponavljajući tok postupanja ili nepostupanja.

Ukoliko jedna Strana smatra da je druga Strana ponudila takav vid podsticanja, može zatražiti konsultacije sa drugom Stranom, i obe Strane će sprovesti konsultacije radi izbegavanja takvog podsticanja.

2. Ništa u ovom Sporazumu neće se tumačiti kao sprečavanje Strane da usvoji, održava ili primenjuje, na nediskriminatoran način, bilo koju meru koju smatra primerenom radi obezbeđivanja da se investiciona aktivnost na teritoriji njene države sprovodi uz puno uvažavanje zaštite životne sredine.

Član 14.

Ulaganja i rad

1. Strane su saglasne da nije primereno podsticati ulaganja slabljenjem ili ukidanjem prava radnika koja su utvrđena zakonima o radu države domaćina.

Shodno tome, svaka Strana će obezbediti da se ne odriče, niti nudi odricanje od primene zakona svoje države o radu, niti ih na drugi način umanjuje, ako bi takvo odricanje ili umanjenje bilo suprotno pravima radnika utvrđenim domaćim zakonodavstvom države i međunarodnim instrumentima o radu, kao i da ne propusti da efektivno primenjuje zakone svoje države o radu kroz trajan ili ponavljajući tok postupanja ili nepostupanja.

Ukoliko jedna Strana smatra da je druga Strana ponudila takav vid podsticanja, može zatražiti konsultacije sa drugom Stranom, i obe Strane će sprovesti konsultacije radi izbegavanja takvog podsticanja.

2. Ništa u ovom Sporazumu neće se tumačiti kao sprečavanje države Strane da usvoji, održava ili primenjuje, na nediskriminatoran način, bilo koju meru koju smatra primerenom radi obezbeđivanja da se investiciona aktivnost na njenoj teritoriji sprovodi u skladu sa osnovnim standardima rada.

Član 15.

Procene uticaja

1. Ulagači će sprovoditi procene uticaja na životnu sredinu i društvo za svako planirano ulaganje ili proširenje postojećeg ulaganja. Takve procene moraju biti u skladu sa zakonodavstvom Države domaćina, zakonodavstvom Države porekla, kao i relevantnim međunarodnim pravom.
2. Procene uticaja iz stava 1. obuhvatiće i procenu uticaja na ljudska prava lica koja žive u područjima koja bi potencijalno mogla biti pogođena ulaganjem.
3. Ulagači ili njihova ulaganja dužni su da učine javnim i dostupnim procene uticaja na životnu sredinu i društvo lokalnim zajednicama ili drugim zainteresovanim stranama, i to blagovremeno i na delotvoran način, kako bi se omogućilo da se dostave komentari ulagaču, ulaganju ili nadležnim organima pre okončanja postupaka Države domaćina koji se odnose na osnivanje ulaganja.
4. Povreda odredaba ovog člana od strane ulagača ili ulaganja smatraće se povredom zakona Države domaćina koji se odnosi na osnivanje i poslovanje ulaganja.

Član 16.

Subrogacija

1. Ukoliko jedna Strana ili ovlašćena institucija njene države izda garanciju u vezi sa obeštećenjem od nekomercijalnih rizika u pogledu ulaganja bilo kog njenog ulagača na teritoriji države druge Strane, i izvrši isplatu takvom ulagaču po osnovu potraživanja u skladu sa ovim Sporazumom, druga Strana se saglašava da ta prva Strana ili ovlašćena institucija njene države ima pravo, na osnovu subrogacije, da ostvaruje prava i potražuje zahteve tih ulagača.

Subrogirana prava ili potraživanja ne mogu premašiti izvorna prava ili potraživanja takvih ulagača.

2. U slučaju subrogacije, kako je definisano u stavu 1. ovog člana, ulagač nema pravo da samostalno pokreće postupak u vezi sa potraživanjem, osim ako za to nije ovlašćen od Strane ili ovlašćene institucije njene države.

Član 17.

Borba protiv korupcije

1. Svaka Strana će obezbediti da se preduzmu mere i aktivnosti radi sprečavanja i suzbijanja korupcije u vezi sa pitanjima koja su obuhvaćena ovim Sporazumom.
2. Ulagači, u vezi sa njihovim ulaganjima, ne smeju, pre samog ulaganja niti nakon toga, nuditi, obećavati ili davati bilo kakvu neosnovanu novčanu ili drugu korist, direktno ili preko posrednika, službenom licu Države domaćina ili licu bliskom takvom službenom licu, u korist tog lica ili trećeg lica, radi toga da službeno lice ili treće lice postupi ili se uzdrži od postupanja u vezi sa obavljanjem službenih dužnosti, s ciljem sticanja bilo kakve pogodnosti u vezi sa planiranim ulaganjem ili bilo kojom licencom, dozvolom, ugovorom ili drugim pravom u vezi sa ulaganjem.

3. Ulagači, u vezi sa njihovim ulaganjima ne smeju učestvovati u bilo kom delu opisanom u stavu 2. ovog člana, uključujući podsticanje, pomaganje, učešće, zaveru radi izvršenja ili odobravanje takvih radnji.
4. Povreda ovog člana od strane ulagača u vezi sa njihovim ulaganjima smatraće se povredom zakona Države domaćina koji se odnosi na osnivanje i aktivnosti u vezi sa ulaganjem.
5. Strane ovog Sporazuma će, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom svoje države, krivično goniti i sankcionisati lica koja su prekršila propise kojima se utvrđuje ova obaveza.

Član 18.

Odgovornost ulagača u Državi porekla

1. Ulagači podležu odgovornosti pred sudovima svoje Države porekla za radnje ili odluke koje su donete u vezi sa ulaganjem, ukoliko takve radnje ili odluke prouzrokuju značajnu štetu, telesne povrede ili gubitak života u Državi domaćinu.
2. Država porekla će obezbediti da njen pravni sistem i pravila omoguće, ili da ne sprečavaju i neopravdano ograničavaju pokretanje postupaka pred njenim domaćim sudovima radi utvrđivanja odgovornosti ulagača za štetu u vezi sa njihovim ulaganjima nastalu usled navodnih radnji, odluka ili propusta ulagača u vezi sa njihovim ulaganjima na teritoriji Države domaćina.

Član 19.

Pristup informacijama o ulagaču

1. Države domaćini imaju pravo da zatraže od ulagača, potencijalnog ulagača ili njegove Države porekla informacije koje se odnose na istoriju korporativnog upravljanja ulagača i njegovu praksu kao ulagača, uključujući i u njegovoj Državi porekla.
2. Države domaćini će zaštititi poverljive poslovne informacije koje dobiju u ovom kontekstu.
3. Države domaćini mogu učiniti dostupnim javnosti, u zajednici u kojoj se ulaganje nalazi ili u kojoj se planira, informacije koje su dostavljene, pod uslovom da se time ne ugrožava zaštita poverljivih poslovnih podataka i da je takvo objavljivanje u skladu sa važećim domaćim propisima.

Član 20.

Uskraćivanje koristi

Država domaćin može, u bilo kom trenutku, uključujući i nakon pokretanja arbitražnog postupka u skladu sa članom 24. ovog Sporazuma, uskratiti koristi predviđene ovim Sporazumom:

1. ulaganju ili ulagaču koji je u vlasništvu ili pod kontrolom, neposredno ili posredno, lica ili pravnih subjekata Države domaćina; ili
2. ulaganju ili ulagaču koji je u vlasništvu ili pod kontrolom, neposredno ili posredno, lica ili pravnih subjekata države koja nije strana ovog Sporazuma, kada Država domaćin primenjuje ili održava mere prema takvoj državi koje bi bile narušene ili zaobilažene ukoliko bi se koristi iz ovog Sporazuma priznale tom ulagaču ili njegovom ulaganju;
3. ulaganju ili ulagaču koji je osnovan ili reorganizovan sa glavnim ciljem sticanja pristupa mehanizmima za rešavanje sporova predviđenim ovim Sporazumom; ili

4. ulagaču čije ulaganje ne predstavlja suštinsku poslovnu aktivnost na teritoriji Države domaćina.

Član 21.

Pravo države na regulisanje

1. U skladu sa običajnim međunarodnim pravom i drugim opštim principima međunarodnog prava, Država domaćin ima pravo da preduzima regulatorne ili druge mere radi obezbeđivanja da razvoj na njenoj teritoriji bude u skladu sa ciljevima i načelima održivog razvoja, kao i sa drugim legitimnim društvenim, ekološkim i ekonomskim ciljevima javne politike.
2. Radi veće pravne sigurnosti, nediskriminatorne mere koje Strana preduzima radi ispunjavanja svojih međunarodnih obaveza iz drugih ugovora, neće se smatrati povredom ovog Sporazuma.

Član 22.

Društvena odgovornost privrednog društva

Svaka ugovorna Strana treba da podstiče privredna društva koja posluju na njenoj teritoriji ili su pod njenom jurisdikcijom da dobrovoljno uključe međunarodno priznate standarde društvene odgovornosti u svoje poslovne prakse i unutrašnje politike, kao što su izjave o načelima koje su podržale ili usvojile države Strana.

Ovi principi se odnose na pitanja kao što su prava radnika, zaštita životne sredine, ljudska prava, odnosi sa zajednicom i borba protiv korupcije.

Član 23.

Sprečavanje sporova i mirno rešavanje

1. Svaki spor između Strana, ili između Ulagača i Strane, rešavaće se, ukoliko je to moguće, mirnim putem, konsultacijama i pregovorima, koji mogu obuhvatiti i postupke u kojima učestvuje treća strana, kao što su mirenje ili medijacija.
2. Ukoliko se spor ne reši u roku od šest (6) meseci od dana kada je Strana ili ulagač uputio zahtev za konsultacije i pregovore u skladu sa stavom 1 ovog člana, ta Strana ili ulagač može pokrenuti arbitražni postupak u skladu sa članom 24. ili članom 25. ovog Sporazuma.

Član 24.

Rešavanje sporova između Strane i ulagača države druge Strane

1. Ovaj član se primenjuje na sporove između ulagača i Države domaćina koji proizlaze iz ulaganja i odnose se na navodnu povredu obaveze Države domaćina iz ovog Sporazuma, koja je prouzrokovala gubitak ili štetu za ulagača ili njegovo ulaganje.
2. Ovaj član se ne primenjuje na sporove između ulagača i Države domaćina koji:
 - a) se odnose na mere koje se tiču fosilnih energetske izvora ili proizvoda i usluga povezanih sa njima;
 - b) se odnose na ulaganje izvršeno putem prevarnog prikazivanja, prikrivanja činjenica, korupcije ili ponašanja koje predstavlja zloupotrebu postupka; ili
 - v) proizlaze iz događaja koji su se odigrali pre stupanja na snagu ovog Sporazuma.

3. Ukoliko se spor ne može rešiti putem konsultacija i pregovora u skladu sa članom 23. ovog Sporazuma, ulagač može podneti spor na arbitražu u skladu sa:
 - a) Konvencijom o rešavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država („ICSID Konvencija”), ukoliko je primenljiva na Strane;
 - b) Pravilima arbitraže Međunarodne privredne komore (ICC);
 - v) Pravilima arbitraže Komisije Ujedinjenih nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
 - g) drugim arbitražnim pravilima, ukoliko se sve strane u sporu saglase.
4. Jednom kada se spor podnese jednom od arbitražnih mehanizama predviđenih u stavu 3, izbor postupka je konačan.
5. Uлагаč može podneti zahtev za arbitražu u skladu sa ovim Sporazumom samo pod sledećim uslovima:
 - a) da je prošlo najmanje šest (6) meseci od dana podnošenja zahteva za konsultacije i pregovore iz člana 23. ovog Sporazuma;
 - b) da je ulagač iscrpeo domaće pravne lekove pred sudovima Države domaćina; i
 - v) da nije proteklo više od tri (3) godine od dana kada je ulagač saznao ili je mogao saznati za navodnu povredu koja je izazvala gubitak ili štetu za njega ili njegovo ulaganje.
6. Svaka strana u sporu snosiće troškove svog zastupanja u arbitražnom postupku.

Troškove arbitara i ostale troškove postupka snosiće strane u sporu u jednakim delovima. Međutim, arbitražni tribunal može odlučiti da sve troškove, uključujući troškove pravnog zastupanja, ili veći deo troškova, snosi neuspešna stranka, ukoliko se utvrdi da je njena činjenična ili pravna tvrdnja očigledno neosnovana, ili da je stranka ometala efikasnost i blagovremenost postupka.
7. Nijedna mera prinude, pre ili posle donošenja konačne arbitražne odluke — kao što su zaplena, plenidba ili izvršenje — ne može se preduzeti protiv imovine Države domaćina.

Član 25.

Rešavanje sporova između Strana

1. Ovaj član se primenjuje na sporove između Strana koji se odnose na tumačenje ili izvršavanje ovog Sporazuma.
2. Strane će nastojati u dobroj veri da postignu pravično i brzo rešenje svakog spora putem konsultacija i pregovora, u skladu sa članom 23. ovog Sporazuma.
3. Ukoliko se spor ne može rešiti putem konsultacija i pregovora, bilo koja Strana može podneti spor na rešavanje:
 - a) ad hoc arbitražnom tribunalu u skladu sa odredbama ovog člana;
 - b) stalnoj arbitražnoj instituciji, u skladu sa pravilima te institucije; ili
 - v) Međunarodnom sudu pravde.
4. Kada jedna Strana podnese spor na rešavanje ad hoc arbitražnom tribunalu:

- a) Tribunal će se sastojati od tri arbitra. Svaka Strana će imenovati po jednog arbitra, a dva tako imenovana arbitra će, uz saglasnost obe Strane, imenovati državljanina treće države za predsedavajućeg tribunala.
 - b) Ako tribunal ne bude obrazovan u roku od šest (6) meseci od dana podnošenja zahteva za arbitražu, bilo koja Strana može, u odsustvu drugog sporazuma, zatražiti od Predsednika Međunarodnog suda pravde da izvrši neophodna imenovanja. Ukoliko je Predsednik državljanin bilo koje od država Strana ili je sprečen da izvrši imenovanje, član Suda sledeći po starešinstvu, koji nije državljanin nijedne od država Strana, biće zamoljen da izvrši neophodna imenovanja.
 - v) Tribunal će sam utvrditi svoja proceduralna pravila.
 - g) Svi zahtevi će biti podneti, a sve rasprave okončane u roku od šest (6) meseci od dana imenovanja trećeg arbitra, osim ako se Strane drugačije saglase.
 - d) Tribunal će odluke donositi većinom glasova. Takve odluke su konačne i obavezujuće za obe Strane.
 - đ) Tribunal će nastojati da donese svoju odluku u roku od dva (2) meseca od dana podnošenja završnih podnesaka Strana.
5. Svaka Strana u sporu snosiće troškove svog zastupanja u arbitražnom postupku.
- Troškove arbitara i ostale troškove postupka snosiće Strane u sporu u jednakim delovima, osim ako tribunal, u izuzetnim okolnostima, ne odluči da sve troškove, uključujući troškove pravnog zastupanja, ili veći deo troškova, snosi jedna od Strana.
6. Odluka tribunala biće obavezujuća za obe Strane.

Član 26.

Finansiranje od treće strane

1. Upotreba i učešće finansiranja od strane trećeg lica nije dozvoljeno u arbitražnim postupcima iz člana 24. ovog Sporazuma, osim u sledećim slučajevima:
 - a) ako su sve stranke u sporu izričito dale saglasnost na takvo učešće; ili
 - b) ako stranka u sporu:
 - i. obavesti arbitražni tribunal i drugu stranku u sporu o postojanju i identitetu finansijera trećeg lica, i
 - ii. obezbedi depozit ili drugu garanciju za troškove u iznosu i obliku koji odredi tribunal.
2. Za potrebe ovog člana, finansiranje od treće strane znači sporazum o finansiranju sa tužiocem ili tuženim, kada lice koje nije stranka u sporu ima ekonomski interes za ishod arbitražnog postupka.
3. Sledeće se ne smatra finansiranjem od treće strane u smislu ovog člana:
 - a) finansiranje između povezanih društava u okviru iste korporativne grupe;
 - b) sporazumi o naknadi između stranke i njenog pravnog zastupnika; ili
 - v) posredni interes, kao što je interes banke koja je stranci odobrila kredit u okviru redovnog poslovanja, a ne posebno radi finansiranja arbitražnog postupka.
4. Povreda ovog člana ima za posledicu odbacivanje spora.

Član 27.**Izmene i dopune**

Ovaj Sporazum može biti izmenjen uz uzajamnu saglasnost Strana, putem razmene diplomatskih nota ili potpisivanjem sporazuma o izmeni i dopuni.

Izmena će stupiti na snagu po okončanju iste procedure koja je predviđena za stupanje na snagu ovog Sporazuma u njegovom članu 28.

Član 28.**Stupanje na snagu**

Strane će se međusobno obavestiti u pisanoj formi o okončanju svojih unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

Ovaj Sporazum će stupiti na snagu trideset (30) dana od dana prijema kasnije note o obaveštenju.

Član 29.**Trajanje i otkazivanje**

1. Ovaj Sporazum ostaje na snazi u trajanju od deset (10) godina. Bilo koja Strana može obavestiti o nameri otkazivanja ovog Sporazuma najmanje šest (6) meseci pre isteka navedenog perioda. Ukoliko takvo obaveštenje ne bude dostavljeno, Sporazum će ostati na snazi na neodređeno vreme, sve dok jedna Strana u pisanoj formi ne obavesti drugu Stranu o svojoj nameri da ga raskine.
2. Strana može raskinuti ovaj Sporazum slanjem pisanog obaveštenja diplomatskim kanalima drugoj Strani. Raskid proizvodi dejstvo na dan koji odrede Strane, ili, ukoliko se Strane ne mogu saglasiti, šest (6) meseci od dana dostavljanja obaveštenja o raskidu.
3. U pogledu ulaganja izvršenih pre dana prestanka važenja ovog Sporazuma, a koja potpadaju pod njegov domen, odredbe svih ostalih članova ovog Sporazuma ostaju na snazi tri (3) godine od dana prestanka važenja.

Član 30.**Periodični pregled ovog Sporazuma**

1. Strane će se sastati ili održati konsultacije svakih pet (5) godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, radi razmatranja njegove primene i efikasnosti, uključujući i nivo uzajamnih ulaganja između Strana.
2. Strane mogu preduzeti zajedničke mere radi unapređenja efikasnosti primene ovog Sporazuma.

Sačinjeno u Taškentu, dana 28.10.2025., u dva originalna primerka, svaki na srpskom, uzbekistanskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako autentični. U slučaju razlike u tumačenju odredaba ovog Sporazuma, merodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Republike Srbije

Za Vladu Republike Uzbekistan

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE SPORAZUMA

Ekonomske odnose Republike Srbije i Republike Uzbekistan karakteriše relativno skroman obim trgovinske razmene (oko 33 mil. USD u 2024, uz gotovo uravnotežen bilans), skroman obim razmene usluga, nedostatak investicija, kao i porast broja uzbekistanskih radnika na tržištu rada Republike Srbije (trenutno oko 500). Prema vrednosti ukupne spoljnotrgovinske razmene Republike Srbije sa svetom u 2024.g, Uzbekistan se nalazi na 80. mestu. Srpski izvoz predvode industrijska oprema i materijali (motorna ulja, kompresori/turbine, hidraulika, ambalaža, papir/karton, nišne mašine), uz specijalizovani agro-program (sadni/semenski materijal), a uvoz iz Uzbekistana uglavnom čini pamučni tekstil i konfekcija. Bilateralni odnosi između Republike Srbije i Republike Uzbekistan su dobri i prijateljski, bez otvorenih pitanja.

Potpisivanjem i stupanjem na snagu Sporazuma o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan stvoriće se pravni osnov i povoljan pravni okvir za uspostavljanje novih oblika privredne saradnje između dve zemlje. Tako definisan pravni osnov, zasnovan na poštovanju međunarodnih standarda u ovoj oblasti, kao što su: garantovanje ulagačima nacionalnog i tretmana najpovlašćenije nacije, slobodnog transfera sredstava od ulaganja, obezbeđenja naknade u slučaju eksproprijacije i gubitaka nastalih usled tzv. „nekomercijalnih rizika“ kao i garantovanje nepristrasnog arbitražnog postupka zasnovanog na međunarodnom pravu u slučaju eventualnog spora između ulagača i jedne od Strana ugovornica, doprineće povećanju ukupnog nivoa uzajamnih ulaganja.

Navedeni Sporazum doprineće povećanju uzajamnih ulaganja između dve zemlje. Njime se obezbeđuje nacionalni tretman naših ulagača u Republici Uzbekistan, kao i zaštita po osnovu tretmana „najpovlašćenije nacije“. Imajući u vidu očekivanja da će Republika Srbija vršiti u bliskoj budućnosti određene investicije u ovoj zemlji, potpisivanjem i stupanjem na snagu Sporazuma obezbediće se zaštita naših ulagača u slučaju eventualne eksproprijacije i obezbediće se mogućnost podnošenja zahteva za rešavanje eventualnog spora pred međunarodnom arbitražom. Pored toga, obezbediće se zaštita ulagačima u slučaju gubitaka koje može pretrpeti u slučaju tzv. „nekomercijalnih rizika“, kao što su oštećenje ili uništenje ulaganja kao posledica nemira, nereda i sličnih događanja. Sporazumom se posebno propisuje procedura rešavanja sporova između dve države u vezi ovog Sporazuma u skladu sa međunarodnim standardima.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. potvrđuje se da je Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, potpisan u Taškentu, Republika Uzbekistan 28. oktobra 2025. godine, u originalu na srpskom, engleskom i uzbekistanskom jeziku;

Članom 2. utvrđuje se tekst Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja u originalu na srpskom jeziku;

Članom 3. utvrđeno je stupanje na snagu Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE PROPISA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA PROPISA

Uz Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Uzbekistan o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja, nije potrebno dostaviti Izveštaj o sprovedenoj analizi efekata s obzirom na to da donošenje ovog zakona predstavlja ispunjavanje obaveze potvrđivanja međunarodnih sporazuma, u skladu sa članom 49. stav 1. tačka 4) Uredbe o metodologiji upravljanja javnim politikama, analizi efekata javnih politika i propisa i sadržaju pojedinačnih dokumenata javnih politika.